

**Χαιρετισμός Πάμψη Κυρίτση, Γενικού Γραμματέα ΠΕΟ
Στην παρουσίαση της έκθεση του ΙΝΕΚ
για την Οικονομία και την Απασχόληση 2019
Λευκωσία, 29 Ιανουαρίου 2020**

Το Ινστιτούτο μας, παρουσιάζει σήμερα τη 16^η κατά σειρά ετήσια έκθεση του για την Οικονομία και την Απασχόληση. Θεωρώ ότι η έκθεση έχει καθιερωθεί ως μια σημαντική επιστημονική ανάλυση των αποτελεσμάτων και των προοπτικών της κυπριακής οικονομίας και ταυτόχρονα ένα σημαντικό εργαλείο άντλησης τεκμηριωμένων επιστημονικών επιχειρημάτων για όσους αντιλαμβάνονται την οικονομία όχι ως μηχανισμό συσσώρευσης πλούτου για τους λίγους και οικονομικά ισχυρούς, αλλά ως μέσο βελτίωσης της ποιότητας ζωής για ολόκληρη την κοινωνία.

Τα στοιχεία και της φετινής έκθεσης, έρχονται να επιβεβαιώσουν ότι η επάνοδος σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης, αυτό δηλαδή που προβλήθηκε από την κυβέρνηση ως success story, στηρίχτηκε πρακτικά σε μια μεγάλη διαρθρωτική μετατόπιση στη σχέση μισθωτής εργασίας και κεφαλαίου. Μετατόπιση η οποία έχει διευρύνει δραματικά την κοινωνική ανισότητα και η οποία είναι αποτέλεσμα των συγκεκριμένων νεοφιλελεύθερων οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών πάνω στις οποίες στηρίχτηκε η αντιμετώπιση της κρίσης. Τις γνωστές δηλαδή συνταγές βασισμένες στο τρίπτυχο, απορρύθμιση εργασιακών σχέσεων και μείωση μισθών, υποβάθμιση του κοινωνικού ρόλου του κράτους και ιδιωτικοποίηση του δημόσιου πλούτου.

Σήμερα, μετά από 5 χρόνια θετικού ρυθμού ανάπτυξης, οι εργαζόμενοι καρπώνονται εισοδηματικό μερίδιο στο ΑΕΠ μικρότερο κατά 7,5 εκατοστιαίες μονάδες σε σχέση με την περίοδο προ του 2013, ενώ η αγοραστική δύναμη του μέσου χρηματικού μισθού, το δεύτερο τρίμηνο του 2019, μόλις που έφτασε την αντίστοιχη του πρώτου τριμήνου του 2013 παραμένοντας κατά 5% μικρότερη και από το 2018.

Όσο αφορά την ανεργία και τα επίπεδα απασχόλησης, ενώ η αύξηση της παραγωγής οδήγησε και στην αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων, είναι προφανές ότι η διαδικασία ένταξης ή επανένταξης στην εργασία, πραγματοποιείται μέσα σ' ένα πλαίσιο διεύρυνσης των άτυπων, αρρύθμιστων και ευέλικτων μορφών απασχόλησης, με εμφανή την αύξηση της μερικής και εποχιακής απασχόλησης. Ειδικότερα για όσους εργάζονται χωρίς συνδικαλιστική εκπροσώπηση και ρυθμισμένες μέσα από συλλογικές συμβάσεις συνθήκες εργασίας, γίνεται με όρους ουσιωδώς υποδεέστερους σε σχέση με την περίοδο πριν την κρίση. Αυτό επιβεβαιώνει και το στοιχείο που έχει δημοσιοποιήσει πρόσφατα η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία, με βάση το οποίο

η Κύπρος έχει το δεύτερο ψηλότερο ποσοστό απασχολούμενων μερικής απασχόλησης χωρίς αυτό να είναι η επιλογή τους.

Αυτά και άλλα στοιχεία που καταρρίπτουν τις δοξασίες και τα κηρύγματα που ακούμε συχνά ως εργαζόμενοι, ότι όταν υπάρχει θετικός ρυθμός ανάπτυξης, εξ' ορισμού και αυτόματα όλοι θα επωφεληθούμε.

Αυτό που βιωματικά αντιλαμβάνεται ο μέσος εργαζόμενος πολίτης, ότι δηλαδή η επαναφορά του καπιταλιστικού κύκλου από την ύφεση στην ανάπτυξη στηρίχθηκε κύρια στη μείωση των μισθών, την διεύρυνση της κοινωνικής ανισότητας και τη συρρίκνωση των εργασιακών και κοινωνικών δικαιωμάτων, επιβεβαιώνεται ξεκάθαρα μέσα από την τεκμηριωμένη ανάλυση της έκθεσης.

Για του λόγου το αληθές την ίδια διαπίστωση, ότι η ανάπτυξη δεν έχει ωφελήσει όλους με τον ίδιο τρόπο, έχει καταγράψει τον Φεβρουάριο του 2019 στην έκθεση της για το ευρωπαϊκό εξάμηνο, ακόμα και η Ε.Ε. σημειώνοντας τα ακόλουθα: «Η πρόσφατη ανάκαμψη της οικονομικής ανάπτυξης δεν ευνόησε σχετικά τη συμμετοχή όλων καθώς το πραγματικό ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών κατά κεφαλή εξακολουθεί να είναι πολύ χαμηλότερο από τα επίπεδα του 2008. Η ανισότητα ευκαιριών παραμένει επίσης σχετικά υψηλή στην Κύπρο σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ε.Ε.».

Φίλες και φίλοι

Τα ευρήματα της έκθεσης και τα συμπεράσματα στα οποία αυτή καταλήγει, θεωρούμε ότι τεκμηριώνουν πλήρως τους διεκδικητικούς στόχους της ΠΕΟ και του κινήματος των εργαζομένων ευρύτερα.

Είναι φανερό ότι για να σμικρυνθούν οι τεράστιες κοινωνικές ανισότητες και να υπάρξει μια δικαιότερη κατανομή του αποτελέσματος της ανάπτυξης, επιβάλλεται η διεκδίκηση ουσιαστικών αυξήσεων στους μισθούς των εργαζομένων κατά την ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων.

Έχοντας μάλιστα υπόψη την μεγάλη έκταση απορρύθμιση της εργασίας που συντελέστηκε τα τελευταία χρόνια και τη διάβρωση που δέχθηκε η κάλυψη των εργαζομένων από τις συλλογικές συμβάσεις, είναι φανερό ότι μόνο με ικανοποιητικές συμφωνίες ανανέωσης των συλλογικών συμβάσεων δεν αντιμετωπίζεται ολοκληρωμένα η υποβάθμιση των εργασιακών δικαιωμάτων και η συνεπαγόμενη κοινωνική ανισότητα.

Επιβάλλεται ταυτόχρονα, η υιοθέτηση νομοθετικών μέτρων που να κατοχυρώνουν τα δικαιώματα των εργαζομένων και να υποχρεώνουν τους εργοδότες να εφαρμόζουν τις συλλογικές συμβάσεις. Στον αγώνα για

επαναρρύθμιση και αποκατάσταση της κοινωνικής ισορροπίας αυτή η διεκδίκηση αποτελεί για μας βασική προτεραιότητα.

Σε αυτή την κατεύθυνση, το 2019 είναι με ικανοποίηση που διαπιστώνουμε ότι έχουμε κάμει σημαντικά βήματα. Στην ανανέωση της συλλογικής σύμβασης τόσο στους οικοδόμους όσο και στους ξενοδοχοϋπάλληλους, έχουμε συμφωνήσει σημαντικές νομοθετικές ρυθμίσεις, οι οποίες καθιστούν νομικά υποχρεωτικούς βασικούς όρους των συμφωνημένων συλλογικών συμβάσεων. Αξιοποιώντας αυτές τις επιτυχίες, το 2020 αυτόν τον αγώνα θα τον συνεχίσουμε και θα τον εντείνουμε. Όχι μόνο για όσους καλύπτονται από συλλογική σύμβαση αλλά και για τους υπόλοιπους, διεκδικώντας την εγκαθίδρυση ενός τριμερούς μηχανισμού, ο οποίος μέσα από θεσμοθετημένο διάλογο θα διαμορφώνει και γι' αυτούς ένα πλαίσιο ελάχιστων εργασιακών δικαιωμάτων που να αφορούν τον μισθό, το ωράριο, την υπερωριακή εργασία, τις αργίες και το ταμείο προνοίας.

Η πολιτεία, ιδιαίτερα σε περιόδους όπως αυτή που σήμερα διανύουμε όπου οι συσχετισμός ισχύος μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών έχει ανατραπεί, οφείλει να προωθήσει μέτρα που θα υποστηρίζουν στην πράξη την επαναφορά της ισορροπίας δυνάμεων μεταξύ κεφαλαίου και εργασίας.

Για την αποκατάσταση της κοινωνικής ισορροπίας χρειάζεται ταυτόχρονα και η αναστήλωση και διεύρυνση της κοινωνικής πολιτικής.

Κοινωνικού χαρακτήρα μέτρα όπως η πλήρης εφαρμογή του ΓΕΣΥ χωρίς παρεκκλίσεις από τη φιλοσοφία του, η εφαρμογή στεγαστικών προγραμμάτων τα οποία να απαντούν ουσιαστικά και αποτελεσματικά στις ανάγκες των νέων ζευγαριών και των χαμηλόμισθων για αξιοπρεπή στέγη, η επανεξέταση του ισοπεδωτικού πέναλτι του 12% για όσους εργαζόμενους συνταξιοδοτούνται στο 63^ο έτος, η αποκατάσταση της αγοραστικής δύναμης των συνταξιούχων η οποία έχει υποσκαφθεί σοβαρά τα τελευταία χρόνια, η προοδευτική φορολογική μεταρρύθμιση και άλλα, είναι αναγκαία ώστε το κράτος να λειτουργήσει ως μηχανισμός δικαιότερης ανακατανομής των εισοδημάτων και να στηρίξει ουσιαστικά τους εργαζόμενους και τα ευάλωτα στρώματα της κοινωνίας.

Αγαπητοί προσκεκλημένοι,
Συναδέλφισες, συνάδελφοι,

Τη λογική που θεωρεί τη νεοφιλελεύθερη «αναδιάρθρωση» και την εργασιακή απορρύθμιση, ως το αναπόφευκτο «τίμημα» της ανάπτυξης είναι νομίζω ξεκάθαρο ότι εμείς την απορρίπτουμε.

Είναι πεποίθηση μας ότι υπάρχει εναλλακτική επιλογή, αλλά αυτή η επιλογή χρειάζεται ριζικά διαφορετική οικονομική και πολιτική φιλοσοφία. Προϋποθέτει

πολιτική για επενδύσεις και ανάπτυξη, με το κράτος και ευρύτερα τον κοινωνικό τομέα της οικονομίας σε ρόλο ενεργητικό και πρωταγωνιστικό. Πολιτική ενίσχυσης και προστασίας των εργασιακών και κοινωνικών δικαιωμάτων των πολιτών. Ανάπτυξη η οποία να δημιουργεί νέες, ποιοτικές θέσεις εργασίας και ταυτόχρονα να προωθεί την τόνωση της ενεργής ζήτησης με μέτρα στήριξης και σταδιακής ενίσχυσης της αγοραστικής δύναμης του λαού.

Τελειώνοντας αυτή την σύντομη παρέμβαση μου, επιτρέψτε μου να ευχαριστήσω όσους συνέβαλαν σε αυτή τη μελέτη η οποία είμαι βέβαιος ότι και φέτος, θα αποτελέσει ουσιαστική, έγκυρη και αξιόπιστη συμβολή στο δημόσιο διάλογο για την οικονομία και τις προοπτικές της. Ιδιαίτερα τον εξαίρετο επιστήμονα, και αγαπητό φίλο Ηλία Ιωακείμογλου τον οποίο και ευχαριστώ για ακόμα μια φορά για την πολύχρονη και παραγωγική μας συνεργασία όλα αυτά τα χρόνια.